

LÆGERNES
BANK

Basisinformation om værdipa- pirer – ikke komplekse

Lægernes Bank tilbyder handel med børsnoterede danske aktier, investeringsbeviser og obligationer. Generelt har du frihed til at vælge, hvordan du vil investere dine penge. Dog kan der være visse begrænsninger, som for eksempel lovgivning om pensionsmidlers placering. Du har derfor fuld kontrol over, hvordan dine midler investeres, og dermed hvordan de forrentes.

Selvom det er dig, der bestemmer, hvor du vil placere dine investeringer, tilbyder Lægernes Bank investeringservice, når opsparingen skal investeres. Tilbuddene spænder fra det ene yderpunkt, hvor du træffer alle beslutninger, til det andet yderpunkt, hvor du indgår en aftale om Porteføljepleje, hvor banken overvåger og plejer dine investeringer.

Aktier og tegningsretter på regulerede markeder, obligationer og investeringsforeningsbeviser kaldes også ikke-komplekse produkter. Nedenfor kan du læse basisinformationen om disse.

Obligationer

Generel beskrivelse af obligationer

En obligation er et gældsbevis, hvor udstederen af obligationen, f.eks. et realkreditinstitut eller den danske stat, forpligter sig til at tilbagebetale obligationsgælden til investoren efter en på forhånd aftalt plan. Det beløb, du investerer i en obligation, kan således sammenlignes med, at du yder et lån til den, der har udstedt obligationen.

Obligationsudstederen får dermed stillet kapital til rådighed svarende til det beløb, du har købt obligationer for. For denne tjeneste

betaler obligationsudstederen dig en løbende rente. Afkastet på en obligation kommer således i form af rente og eventuel kursgevinst.

Obligationer har forskellige effektive renter, som afhænger af bl.a. løbetid, pålydende rente og udsteder. Ofte er renten højest på de længst løbende obligationer og lavest på de korteste, og som regel er renten højere på en virksomhedsobligation end på en sikker statsobligation. Men en række andre faktorer påvirker også prisdannelsen på obligationer, herunder nøgletal, som kan udregnes for de enkelte obligationsserier.

For dig som investor kan særligt tre typer obligationstyper være relevante:

Statsobligationer:

Statsobligationer er obligationer udstedt af en stat, typisk for at finansiere et underskud på statsfinanserne. Afkastet består af løbende rentebetalinger samt eventuelle kursgevinster. Statsobligationer kan normalt ikke indfries før tid, da de typisk er stående lån. Løbetiden varierer ofte fra 1 til 30 år, og renten kan enten være fast eller variabel.

Realkreditobligationer:

Realkreditobligationer er udstedt af realkreditinstitutter, hvor sikkerheden består af realkreditinstitutets reserver og pant i fast ejendom. Afkastet består af løbende rentebetalinger og eventuelle kursgevinster. Obligationens udløbsdato er forudbestemt, men løbetiden kan variere, da visse obligationer kan indfries til kurs 100 før tid, ofte i forbindelse med konvertering af realkreditlån. Der findes mange forskellige typer realkreditobligationer, og

sandsynligheden for, at en obligation indfries før tid, afhænger blandt andet af obligationstypen og renteutviklingen. Løbetiden spænder ofte fra 1 til 30 år, og renten kan være fast eller variabel. På visse obligationer er der mulighed for afdragsfrihed i en del af løbetiden, hvilket som regel medfører en lavere kurs sammenlignet med obligationer, hvor der afdrages i hele løbetiden.

Virksomhedsobligationer:

Virksomhedsobligationer udstedes af store virksomheder som et supplement til traditionelle banklån, da dette giver dem adgang til en større kreds af investorer. Normalt stilles der ikke sikkerhed for virksomhedsobligationer. Afkastet består også her af løbende rentebetalinger og eventuelle kursgevinster. Virksomhedsobligationer udstedes typisk som stående lån med en løbetid fra 1 til 30 år, og renten kan være fast eller variabel.

Risici ved obligationer

Der er grundlæggende tre risici ved investering i obligationer; kreditrisiko, kursrisiko og konverteringsrisiko.

Kreditrisiko er risikoen for, at realkreditinstituttet, staten eller virksomheden går konkurs. Selvom det er muligt, er det meget usandsynligt, at den danske stat går konkurs. Risikoen er lidt større for et realkreditinstitut, men det er stadig teoretisk, da staten og andre realkreditinstitutter sandsynligvis vil gribe ind. Som ved alle investeringer er der dog en reel risiko.

Kursrisiko opstår, når den effektive rente ændrer sig. De obligationer, der har lang løbetid, vil opleve større kursudsving end de, der har kortere løbetid. Derfor er risikoen for kursfald større for lange

obligationer end for korte. Dog vil de løbende udtrækninger og indfrielsen ved udløb ske til kurs 100.

Konverteringsrisiko gælder for obligationer, der kan konverteres af låntagerne. For langvarige realkreditobligationer opstår risikoen, når renteniveauet falder, hvilket får obligationernes kurs til at stige. Når kursen overstiger 100, kan obligationen blive "konverterings-truet". Dette betyder, at låntagere, der har finansieret deres boliger med disse obligationer, kan opsigte lånene til kurs 100 for at refinansiere til en lavere rente. Dette kan medføre store ekstraordinære udtrækninger til kurs 100, samtidig med at obligationerne i markedet kan sælges til en kurs over 100. Investorerne skal dermed købe nye obligationer til en lavere rente, hvilket samlet set kan give en lavere forrentning af formuen end uden konverteringer

Kursrisikoen ved investering i obligationer beskrives ofte ved et matematisk nøgletal kaldet "varighed". Varigheden beregnes blandt andet ud fra obligationens løbetid, den pålydende rente og obligationstypen.

Varigheden kan anvendes i flere sammenhænge. Den mest simple anvendelse er til at beregne den forventede kursgevinst eller kurstab i tilfælde af en renteændring på markedet.

Man kan sige, at varigheden udtrykker den gennemsnitlige tid, hvor der betales renter, før gælden er tilbagebetalt. Det sker ofte, at udstederen tilbagebetaler hele gælden inden for en kortere periode end den oprindeligt aftalte løbetid. I praksis ligger varigheden som regel mellem 0 og 15. Lav varighed indikerer lav risiko, mens høj varighed betyder højere risiko.

For eksempel, hvis en obligation har en varighed på 4, og renten stiger med 1 procentpoint, vil obligationens kurs falde med 4 kurspoint.

Det kan i visse situationer være vanskeligt at anvende løbetiden (og dermed varigheden) til at beregne obligationernes afkast og risiko. Dette skyldes, at flere typer obligationer, såsom mange danske realkreditobligationer, kan tilbagebetales før tid. For eksempel kan låntageren til enhver tid opsige lånet til indfrielse til kurs 100.

Aktier

Generel beskrivelse af aktier

En aktie er et ejerbevis for en andel af et aktieselskab. Når du investerer i aktier, bliver du medejer af selskabet og får dermed andel i selskabets indtjening. Investorernes forventninger til selskabets evne til at tjene penge kan derfor have stor indflydelse på udviklingen i aktiens kurs. En investor, der forventer øget indtjening, vil være villig til at betale en højere pris for aktien end en, der forventer lavere indtjening. På denne måde afspejler aktiekursen markedets forventninger til selskabets fremtidige indtjeningsevne. Dette tætte forhold mellem selskabets indtjeningsmuligheder og dine muligheder for kursstigning er karakteristisk for aktieinvestering og vigtigt at huske, når du skal forstå de risikofaktorer, der generelt er forbundet med investering i aktier.

Da afkastet af en aktie primært afhænger af, hvordan markedet vurderer selskabets evne til at tjene penge, svinger aktiekurser generelt meget. Aktieinvesteringer egner sig derfor bedst til langsigtede investeringer. Dette skyldes, at aktiekurser som nævnt kan

svinge kraftigt, men på lang sigt forventes det, at virksomhederne giver en bedre forrentning end de mere sikre investeringer som f.eks. obligationer, da en investor skal kompenseres for den ekstra risiko, der påtages.

Du kan modtage udbytte fra aktien, som er en andel af selskabets overskud. Teoretisk set bør aktiekursen umiddelbart falde med et beløb svarende til udbyttets størrelse. Udbyttet udbetales typisk en gang om året og besluttet på selskabets generalforsamling. Generalforsamlingen kan dog også beslutte, at der ikke skal udbetales udbytte, hvilket betyder, at der ikke er nogen garanti for at modtage et løbende kontant udbytte fra dine aktieinvesteringer.

Risici ved aktier

Risikoen ved at investere i aktier er, at kursen kan falde til et niveau under den kurs, du købte til. Da aktiekursen blandt andet bestemmes af selskabets fremtidige indtjeningsevne, er der mange faktorer, som med varierende grad af usikkerhed kan forårsage kursudsving. Dette kan for eksempel skyldes ændringer i virksomhedens interne forhold. For aktier i noterede selskaber vil der løbende blive offentliggjort oplysninger om interne forhold, som kan påvirke kursdannelsen. Derimod er der generelt mindre information tilgængelig om unoterede selskaber, hvilket betyder, at risikoen ved unoterede aktier generelt anses for større end ved noterede aktier.

Derudover er alle aktier udsat for markedsmæssige risici, hvor ændringer i konjunkturer, oliepriser, inflation, renter, den politiske situation, krig, fred, forskning/opdagelser og andre eksterne faktorer kan påvirke aktiekurserne enten positivt eller negativt.

Grundlæggende er der dermed to faktorer, der bestemmer kursen på en aktie: Virksomhedens interne forhold og de samfundsmæssige vilkår.

Afhængig af hvilken branche selskabet tilhører, kan aktiekursen reagere forskelligt på konkrete begivenheder. Nogle selskaber er måske afhængige af olieprisen, og aktiekursen vil derfor reagere på politiske beslutninger, der påvirker olieprisen. I teorien kan du derfor minimere risikoen fra eksterne begivenheder ved at sprede dine aktieinvesteringer. Generelt anbefales det at sprede dine aktieinvesteringer på tværs af flere selskaber, brancher og lande. I praksis bør du investere i mellem 10 og 20 forskellige aktier for at opnå en tilstrækkelig spredning. Hvis du ikke har nok midler til at sprede dine investeringer på denne måde, kan det være en god idé at købe investeringsforeningsbeviser, hvor du automatisk får andel i en bredt sammensat aktieportefølje.

Da aktier repræsenterer en ejerandel i selskabet, kan en aktie reelt set blive værdiløs, hvis selskabet går konkurs. Du kan dog aldrig tabe mere end det beløb, du har investeret i aktien. Hvis du investerer i udenlandske aktier, og dermed i en fremmed valuta, påtager du dig desuden en valutakursrisiko i forhold til danske kroner.

Investeringsforeningsbeviser

Generel beskrivelse af investeringsforeningsbeviser

Med et investeringsforeningsbevis får du en ejerandel i en forening, der investerer i værdipapirer efter nogle fastsatte regler, som dels er bestemt af foreningen selv, dels reguleret af lovgivningen. Investeringsforeninger fungerer ved, at de modtager penge fra

salg af investeringsforeningsbeviser, som derefter bruges til at købe værdipapirer. Ejerskab af en investeringsforening er derfor et alternativ til at investere direkte i obligationer og aktier.

Fordelen ved at investere gennem en investeringsforening er, at selvom du måske kun investerer et mindre beløb, vil foreningen som helhed have et forholdsvis stort beløb at investere for. Dette giver mulighed for at sprede din investering over mange værdipapirer, hvilket mindsker risikoen for den enkelte investor. Derudover får du løbende professionel overvågning af dine investeringer.

Du kan vælge mellem et stort antal forskellige investeringsmuligheder, som adskiller sig i deres investeringsfokus. De fleste investeringsforeninger tilbyder så mange forskellige afdelinger, at dine investeringsvalg kan være meget nuancerede. Du kan for eksempel vælge mellem korte og lange obligationer, danske og udenlandske aktier, eller aktier inden for en bestemt branche, såsom bioteknologi. Investeringsforeningen og dens eksperter bestemmer, hvilke værdipapirer der købes i de enkelte afdelinger.

Afkastet på investeringsbeviserne består af værdistigningen på de beviser, der er købt, samt eventuelt et årligt udbetalt udbytte til medlemmerne.

Risici ved investeringsbeviser

Da investeringsforeninger typisk investerer i enten aktier eller obligationer, er det de samme risikoelementer, du skal forholde dig til, når du investerer i investeringsbeviser. Risikoen er dog lavere, når du køber investeringsbeviser, end hvis du investerer direkte i enkelte aktier eller obligationer, fordi investeringsforeningen spreder

investeringerne på mange forskellige værdipapirer. Generelt er obligationsafdelinger i en investeringsforening mere stabile end aktieafdelinger.

Den faktiske risiko på en andel afhænger af, hvilken investeringsstrategi den enkelte afdeling følger. Derfor bør du, før du investerer, vurdere din egen risikoprofil og tidshorisont og derudfra vælge de afdelinger, der passer bedst til dine behov.